

Bestuurslid Dirk de Vreede

Tien jaar concerten 'Haydn op zondag'

Muzikale snelkookpanformule in
A'damse Hallen vindt weerklank

Door: Redactie WvF

29-01-2026

Cultuur Profiel

Muziekkliefhebbers uit Amsterdam en omstreken, wijkbewoners en toeristen komen regelmatig naar het ludieke project 'Haydn op zondag'. In beperkte repetitietijd voeren gevorderde amateurs en enkele professionals daar – telkens op een zondagochtend – een symfonie uit van de geliefde Oostenrijkse componist met zijn omvangrijke oeuvre. We vragen bestuurslid Dirk de Vreede – fagottist en pedagoog – naar het hoe en wat.

Nu jarenlange overheidsbezuinigingen op muzikeducatie hun tol eisen, worden particuliere initiatieven steeds belangrijker. De concertreeks 'Haydn op zondag' is een opmerkelijk project waarbij enthousiaste instrumentalisten bijeenkomen in Café Belcampo – het leescafé van de Openbare Bibliotheek Amsterdam – om binnen een tijdsbestek van tweeënhalve uur een Haydn-symfonie in te studeren en uit te voeren.

Eerst dit. De meeste deelnemers aan ‘Haydn op zondag’ zijn amateur. Alleen de aanvoerders bij de strijkers zijn doorgaans professionals, muziekstudenten zijn er weinig. Onder de deelnemers zijn nogal wat spelers die conservatorium hebben gedaan naast een andere studie waarvan ze hun beroep hebben gemaakt. Voor hen is het spelen van een instrument op hoog niveau dus feitelijk een nevenactiviteit.

Hoe is het orkest georganiseerd?

De Vreede: ‘De werving van orkestmusici verloopt via opgebouwde netwerken en online oproepen. Musici – veelal tussen 30 en 60 jaar oud – kunnen zich per editie aanmelden en ontvangen vervolgens hun partij. Ze bestuderen hun bladmuziek eerst twee weken thuis. Er is een vaste kern van geoefende spelers die elke editie present is, anderen spelen incidenteel mee. De bezetting is gemiddeld dertig musici. Indien nodig worden extra krachten ingehuurd.’

Een ongewoon orkest?

‘Dat kun je wel zeggen. “Haydn op zondag” onderscheidt zich nogal van het huidige orkestenaanbod. De aanvoerdersposities bij de strijkers en enkele blazers worden bezet door professionele musici. De overige posities door amateurs. Het is een formule die goed werkt. De niveauverschillen zijn bij ons minder groot dan bij andere amateurorkesten.’

‘De concertreeks is een uitkomst voor gevorderde amateurs, beroepsmusici, voor wie een instrument bespelen een nevenactiviteit is, en voor enkele conservatoriumstudenten die op zoek zijn naar gelegenheden om op hoog niveau te spelen. Door de samenwerking met professionals en het tijdslot ontstaat een snelkookpaneffect. De amateurs worden als het ware opgetild door de professionals en leren extra snel. De direct daarop volgende uitvoering werkt bijzonder motiverend. Er is immers meteen klinkend resultaat.’

Wat steekt het publiek ervan op?

‘Tijdens de openbare repetitie en het aansluitende concert krijgt het publiek de kans om een Haydn-symfonie van binnenuit te leren kennen. Daarnaast krijgen toehoorders scherp zicht op de wisselwerking tussen dirigent en orkest. Bij reguliere concerten in de concertzaal is dat effect minder sterk aanwezig. En voor kinderen is er een speelhoek. En passant kunnen ze laagdrempelige wijze kennismaken met de orkestinstrumenten en *live* klassieke muziek.’

Serieus en humoristisch

Het gesprek komt op de componist. Joseph Haydn (1732 – 1809) zong aanvankelijk als Wiener Sängerknabe in de Stefansdom en ontving daar muzieklessen. Als kapelmeester van vorst Esterházy kon hij zijn talenten botvieren. Toen de hofkapel in 1799 werd opgeheven, verbleef Haydn tweemaal in Engeland waar hij zijn ‘Londense’ symfonieën componeerde. De in Rotterdam geboren Anthony van Hoboken catalogiseerde later zijn omvangrijke oeuvre.

Haydn – een serieus én humoristisch toondichter – componeerde meer dan honderd symfonieën. Volgens musicologen waren ze aanvankelijk drie- of vijfdelig en vanaf de 31ste vierdelig. Vanaf de 75ste symfonie horen we invloed van Mozart ('Parijse symfonieën'). De melodieën worden scherper en zenuwachtiger, de orkestratie voller en krachtiger. In de 'Londense symfonieën' wordt de expressie verdiept. In 1795 keerde Haydn terug naar Wenen.

Wat zijn de ambities?

De Vreede: 'We willen alle 104 symfonieën van Haydn uitvoeren en zijn al over de helft. Naast de symfonieën willen we in de nabije toekomst ook *Die Jahreszeiten* van Haydn ten gehore brengen, een werk voor orkest, koor en solisten. We denken aan één deel per seizoen. Overigens: onze formule slaat kennelijk aan. Ook in Groningen is er inmiddels een 'Haydn op zondag'. En Utrecht kent het orkest-initiatief 'Mozart op zaterdag'.

Kan het financieel uit?

'De gemiddelde kosten belopen € 800 tot € 1.000 per editie. Over de muziek van Haydn hoeven we geen rechten te betalen. De professionele musici krijgen een vergoeding volgens de landelijke norm, de andere musici betalen per editie een vrijwillige bijdrage van € 10 à € 15. Bijdragen vanuit het publiek leveren per editie momenteel ongeveer € 400 op. Tekorten worden aangezuiverd door donateurs. En waar mogelijk maken we gebruik van subsidies.'

En de accommodatie?

'In de ruimte van de Openbare Bibliotheek Amsterdam is plaats voor ongeveer honderd stoelen. Daarnaast zijn er staanplaatsen. De korte duur en de informele sfeer – binnenlopen kan – maken de concertreeks ook geschikt voor niet-ingewijden en kinderen. Sociale drempels worden geslecht.'

Nog wensen?

'Zeker. We willen meer jongeren deel laten nemen aan de repetities en concerten van "Haydn op zondag". We denken aan 25 jonge deelnemers – zowel strijkers als blazers. Het is aannemelijk dat deze groep vervolgens vrienden en bekenden uitnodigt om naar de concerten te komen. Zo verwachten we een meer divers samengesteld publiek te bereiken.'

Achter de schermen

Het team van 'Haydn op zondag' bestaat uit drie personen. Muzikaal leider is dirigent Benoit Debrock, hij is afgestudeerd aan het Koninklijk Conservatorium. Zijn partner Claudia Christern is voorzitter van het bestuur en tevens regisseuse, zij studeerde cultuurgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Abigaël van Tijn, studeerde cello en muziekwetenschappen. Zij speelt mee en regelt de communicatie met de deelnemers. Dit drietal bereidt de programmering voor, stelt de orkestbezetting vast en regelt contracten en contacten.

Wat betreft de governance: het bestuur bestaat uit Claudia Christern (voorzitter); Jan Magnus (penningmeester), hij is emeritus hoogleraar econometrie en tevens cellist; Abigael van Tijn (organisator); Benoit Debrock (dirigent) en Dirk de Vreede (bestuurslid), hij studeerde als gezegd fagot en pedagogie en heeft talloze functies bekleed in de culturele sector.

Tot slot

De Amsterdamse concertreeks 'Haydn op zondag' is vrijwel elke tweede zondag van de maand te beluisteren. Jaarlijks zijn minimaal acht edities gepland. De musici repeteren tussen 10.00 uur en 11.30 uur. Het concert start om 12.00 uur. Voor zowel de repetitie als de concert is toegang openbaar. Een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld.

Een orkestrepetitie van 'Haydn op zondag'

Speeldata voorjaar 2026:

8 februari: Symfonie nr 1 in D-groot
8 maart: Symfonie nr 7 (*le Midi*) in C-groot
12 april: Symfonie nr 9 in C-groot
10 mei: Symfonie nr 57 in D-groot
14 juni: Symfonie in 82 (*L'ours*) in C-groot

Zie: <https://www.haydnopzondag.nl/>

Abonneer je op ons gratis Journaal:

E-mail adres

Schrijf je in